

ЖОВТНЕВІ ЗОРІ — 1991. — 17 СЕРП.

17 серпня 1991 року.

З ІСТОРІЇ РІДНОГО КРАЮ

ДРАГОМАНОВ У КОРЦІ

Задатком український публіцист, історик, літературознавець, фольклорист, етнограф, економіст, філософ — далеко не повний перелік того, чим займався Михайло Петрович Драгоманов (літературні псевдоніми: М. Галицький, П. Кузьмичевський, П. Петрик, Волинець, Українець тощо). Народився у м. Гадячі на Полтавщині, закінчив гімназію та Київський університет. Після отримання диплома на історико-філологічному факультеті був зарахований приват-доцентом цього ж вузу на кафедру всесвітньої історії. На початку 1869 року захистив магістерську дисертацію.

У 1870-му М. П. Драгоманов виїхав у трирічне наукове відрядження за кордон. Шлях із Києва пролягав через Корець, Рівне, Дубно, Родзівилів (нині — Червоноармійськ) на Львів, де його з нетерпінням чекав друг і сорат

ник по боротьбі за щастя знедоленого народу. Михайло Павлик.

Наше місто зацікавило Драгоманова, бо тут зупинявся на декілька днів. Можливо тому, що Корець майже поруч із Новоград-Волинським, де проживала сім'я Петра Косача, дружиною якого була сестра Драгоманова — відома українська письменниця Олена Пчілка. А, можливо, сама історія маленького містечка, його замки, що оглядав Т. Г. Шевченко, церкви і монастир — все це не могло не приваблювати відомого історика.

Письменниця Раїса Іванченко у статті «Драгоманов», опублікованій в «Літературній Україні», писала: «Якби зібрати докупи лише епістолярну спадщи-

ну Драгоманова — вона одна склала б не менше 30 томів!». І серед цієї спадщини є листи до Олени Пчілки, Михайла Старицького, написані з Корця. «Я не знав, що на нашій Україні є стільки милих серцю маленьких міст з старовинними замками, з чарівною красою лісів і полів. І серед них — Корець, що неподалік Звягеля...», — писав подорожуючий М. Старицькому.

За свідченням краєзнавців, у Корці все цікавило молодого вченого: життя і побут, фольклор і етнографія, історичне минуле і сучасне поліщуків.

Вдруге у Львів до Івана Франка та Михайла Павлика М. П. Драгоманов вирушив у липні 1875 року. Його супутником був

приятель, якого він називає Х. Б. У своїх «Австро-руських споминах» Драгоманов знову згадує Корець і свій шлях до митниці, що розташувалась у Родзівілові.

З Дубна Михайло Драгоманов вирушав у Пляшеву й Берестечко, Кременець і Почаїв, де збирав фольклор. Його особливо цікавили героїчні сторінки боротьби українського народу проти польських загарбників, місця, пов'язані з перебуванням тут Богдана Хмельницького, Івана Богуна, Северина Наливайка. Тож не дивно, що із великим хвилюванням оглядав історик і мури Корецького замку...

Мало збереглося даних про перебування М. П. Драгоманова у нашому місті. І все ж прізвище відомого земляка заслужено занесено на літературну карту району.

О. ПІНЧУК,
краснавець.